

Ministerie van Financiën
T.a.v. mevr. S.A.M. Kaag
Korte Voorhout 7
2511 CW 's-Gravenhage

kenmerk	behandeld door	datum
2023/BG/AB	B.A.S.A. Gullicher	7 september 2023
onderwerp		
Consultatie wetsvoorstel implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering		

Geachte mevrouw Kaag,

Graag maken wij gebruik van de geboden gelegenheid om te reageren op het consultatiedocument 14704 Wetsvoorstel implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering. In grote lijnen zijn we het eens met het consultatiedocument.

Hieronder reageren wij specifiek op de door u geformuleerde consultatievragen. Uiteraard zijn we bereid een en ander desgewenst nader (mondeling) toe te lichten.

Vraag 1:

Wij geven bij de hieronder opgenomen vragen 2 en 3 onze reactie op het gebruik maken van de lidstaatoptie om assurance bij duurzaamheidsrapporteringen te laten verstrekken door een andere dienstverlener dan de accountant die de wettelijke controleopdracht uitvoert.

Verder willen wij specifiek reageren op de verwachting van de initiële effecten bedrijfsleven zoals uiteengezet in § 4. *Effecten bedrijfsleven; regeldrukkosten*. In deze paragraaf is uiteengezet dat u verwacht dat accountants zich via permanente scholingsprogramma's moeten bekwamen om assurance-onderzoek van duurzaamheidsrapporteringen te verrichten en deze programma's naar verwachting gemiddeld 40 uur per accountant zullen bedragen. Wij verwachten dat de scholingsbehoefte voor accountants hoger zal liggen.

Accountants zullen zich moeten bijscholen over de algemeen aanvaarde standaarden en normen voor de beoordeling van duurzaamheidsrapporteringen en de wijze waarop deze standaarden en normen worden toegepast binnen bestaande assurance-technieken, en ook over de meer technische onderwerpen zoals deze in de standaarden uiteengezet zijn. Hierbij valt te denken aan onderwerpen als klimaatverandering, vervuiling of biodiversiteit die van de accountant aanvullende technische kennis vereisen. Deze scholingsbehoefte vereist naar onze mening een grotere investering, zo mogelijk tussen de 100 en 200 uur voor accountants die actief aan de slag zullen gaan met assurance-onderzoek van duurzaamheidsrapporteringen.

Vraag 2:

Wij staan niet afwijzend tegenover deze optie. Echter we voorzien wel operationele uitdagingen met mogelijk hogere assurance kosten voor de gecontroleerde entiteit.

Het werken met verschillende accountantsorganisaties voor enerzijds de wettelijke controle van de jaarrekening en anderzijds voor de beoordeling van de duurzaamheidsrapportering vereist wel het nadenken over de wijze waarop deze verschillende organisaties in – en deels over – hetzelfde rapport hun uiting (het oordeel van de accountant) aan het maatschappelijk verkeer kenbaar maken. Naar onze mening is hiervoor een duidelijke afbakening van de uitingen noodzakelijk. Over de plek van deze uitingen in het rapport en ook over de inhoud van de uiting. Maar ook over de samenhang tussen de duurzaamheidsrapportering en het financiële verslag, de controlerend accountant van de jaarrekening (het financiële verslag) moet immers ook een oordeel uitspreken over de verenigbaarheid van het jaarverslag (inclusief duurzaamheidsrapportering) met de jaarrekening.

De uitingen van accountants over zowel de jaarrekening als de duurzaamheidsrapportering komen samen in het jaarverslag. Dit vereist ook dat een van beide accountantsorganisaties in dat geval de regie pakt over het proces. Het lijkt voor de hand te liggen deze regierol te beleggen bij de accountant die de wettelijke controle van de jaarrekening (het financiële verslag) uitvoert.

Vraag 3:

Wij staan niet afwijzend tegenover de optie van een andere assurance provider. Op deze manier kan namelijk invulling worden gegeven aan de toekomstige bestendigheid van dienstverlening op het thema van assurance-onderzoek van duurzaamheidsrapporteringen mede doordat de dienstverlening door accountants onder druk staat door beperkt beschikbare capaciteit in uren.

Wij achten het wel van essentieel belang dat een gelijkwaardig speelveld wordt gecreëerd en dat deze dienstverleners dus aan gelijkwaardige eisen moeten voldoen als die gelden voor accountants. Dus het verplichten van vereisten aan (permanente) scholing en bekwaamheid, het volgen van vereisten inzake beroepsethiek, onafhankelijkheid, objectiviteit, vertrouwelijkheid en beroepsgeheim, het implementeren van procedures voor kwaliteitsborging en toetsingen, alsmede het onderwerpen van de andere assurance provider aan tuchtrechtspraak.

Tevens benadrukken wij dat de aandachtspunten bij vraag 2 ook van toepassing zijn als er sprake is van een andere assurance provider.

Hoogachtend,

H.T. Koetje RA
Lid Raad van Bestuur

A.J. Bast – den Hollander RA
Directeur Vaktechniek